

Közigazgatási területrendezés néhány esete.

Szeged közelében van Sövényhaza, a Pallavicini örgrófok uradalmi községe, amelynek területe Csongrád alatt kezdődött és Szeged alá húzódott le. A község 55.000 kat. hold területéből 19.000 kat. holdat átcsatoltak 5 szomszédos, szűkhatáru, proletár községhez. A megmaradt területen újabb községek alakítása folyamatban van.

Csongrád megyében, a Tiszántul, Nagymágocs és Derekegyház uradalmi községek határa egymásba fonódott oly módon, hogy Derekegyház 3, Nagymágocs 4 különálló határrészből állt és ezek a határrészek egymást váltották fel. A két község 5 különálló határrészből Kiskirályság néven, egy önálló tanyaközséget szerveztek.

Majsamiklósvar tolnavármegyei uradalmi község, az egész tamási-i járás területén szétszórt 7 különálló tagból állt. Körülötte szűkhatáru és súlyos községi terhekkel küzdő községek voltak, míg Majsamiklósvar pótagója 15-20 % közt volt. Ezt az uradalmi községet teljesen megszüntették és területét 13 község között osztották fel.

A szomszédos dombovári járásban van az ugyancsak Eszterházy hercegi uradalmi község, Ujdombovár. Ennek határa 4 különálló tagból állt és szintén a járás egész területén volt szétszórtva, akadályozva a szomszédos községek fejlődését. A rendezés során az uradalmi község területét jelentékenyen megnyirbálták és határából 10 szomszédos községet erősítettek meg.

Ugyancsak Tolna megyében volt Dőrypatlan uradalmi község, amelynek határa 3 különálló tagból állt, egymástól igen jelentékeny távolságra. Ezt a községet teljesen megszüntették és területét 7 szomszédos

községhez csatolták. E területrendezések következtében megszűnt egyes lakotthelyeknek az anyaközségtől való nagy távolsága és a területben részesült községek háztartási helyzete jelentékenyen megjavult.

Csik vármegyében a községhatárok ügye jórészt még rendezetlen. Egyes községektől a hozzájuk tartozó különálló határrész hatalmas távolságra van. A legkirivóbb eset Szárhegy községé, amelynek különálló határrésze az anyaközségtől több mint 30 km távolságra egy 1300 m-es hegygerinc által elválasztva és hozzá még más járás területén van. Ezt a határrészt most egy közeli szomszéd községhez csatolták.

A községegyesítésekre felhozható a Csallóköz, ahol 35, jórészt törpe és összeépült község önállósága szűnt meg. Hogy ezek a községek milyen aprók voltak, mutatja a királyfiakarcsai körjegyzőség, amely 10 községből állt és a 10 községnek együttvéve volt 1813 lakosa. Most 5-5 községet egyesítettek és a körjegyzőség 2 községből áll.

Legnagyobb arányú községegyesítés a visszafoglalt Muraközben történt, ahol a stridóvári körjegyzőség 13 községből alakult 1 nagyközség.

Ha a járási és megyerendezésről is szó esik, felemlithető, mint az abszurd járásbeosztás kiáltó példája, Bihar vármegye, ahol 1918 előtt a Derecske-nagyvárad-i vasutvonal mentén 5 egymás után következő község, 5 különböző járáshoz volt beosztva. A megyerendezésnél felhozható, hogy a trianoni területen a törvényes megkötöttség miatt a legképtelenebb anomáliákat sem szüntették eddig meg; így az Eger tőszomszédságában levő Andornaktája község Borsod megyéhez tartozik, amelynek székhelye 70 km-nyire van a községtől. Tószeg község Pest megyéhez tartozik és valamennyi illetékes hi-

vatalát a szomszédos Szolnokon keresztül érheti el, ahol mindezek a hivatalok megvannak, de mivel Szolnok egy más vármegye székhelye, Tószegre nézve nem illetékes. Jól sikerült, bár kisebb arányú megyerendezések a visszatért területeken voltak, ahol a kormány a törvényes felhatalmazás birtokában, szabadon járhatott el. Ennek példaképp felhozható, hogy a Komárom vármegyei Csúz, Für, Jászfalu, Kisbaromlak, Kolta, Komáromcsehi, Komáromszemere és Udvard községek, a Párkányána-érsekújvári vasuti vonal és műút mellett vannak és illetékes járási székhelyüket /Ógyalla/ és megyei székhelyüket csakis Érsekújváron keresztül utazva érhették el. 1938-ban a kormány ezeket a községeket Nyitra-Pozsony megyéhez csatolta és most járási és megyei székhelyük Érsekújváron van.

Budapest, 1943. január 28.

beny

N.b. Ajánlanám, hogy vidd magaddal a kiadványunk első kötetét, ahol a 80-83 lapokon fel van tüntetve Sövényháza, Majsamiklósvár és Ujdombovár határa. A kötetet szintén betettem a fiókba.